

CUPRINS

CAPITOLUL I. CONSIDERAȚII GENERALE REFERITOARE LA PROTECȚIA DREPTURILOR CIVILE SUBIECTIVE PRIN INTERMEDIUL ACȚIUNII ÎN JUSTIȚIE	1
1. Activitatea jurisdicțională și rolul său în recunoașterea, exercitarea și ocrotirea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor	1
2. Apărarea și valorificarea drepturilor civile subiective prin intermediul acțiunii în justiție	7
3. Normele de drept procesual civil	18
3.1. Noțiuni	18
3.2. Constituția	19
3.3. Legile	19
3.4. Actele normative subordonate legii	20
3.5. Jurisprudența	21
3.6. Actele normative internaționale	22
4. Acțiunea normelor de procedură civilă	22
4.1. Aplicarea în timp a normelor de procedură civilă	23
4.2. Aplicarea în spațiu a normelor de procedură civilă	26
CAPITOLUL AL II-LEA. PRINCIPIILE FUNDAMENTALE ALE PROCESULUI CIVIL	28
1. Noțiunea și sistematizarea principiilor dreptului procesual civil	28
2. Principiile organizării și funcționării instanțelor judecătorești	29
2.1. Principiul accesului liber la justiție	29
2.2. Principiul independenței judecătorilor	33
3. Principiile activității procesuale	34
3.1. Principiul legalității	34
3.2. Principiul aflării adevărului	36
3.3. Principiul rolului activ al judecătorului	38
3.4. Principiul dreptului la apărare	43
3.4.1. Noțiune și reglementare	43
3.4.2. Asistența judiciară (Ajutorul public judiciar)	45
3.5. Principiul contradictorialității	47
3.5.1. Noțiune	47
3.5.2. Principalele aspecte ale contradictorialității	48
3.5.3. Asigurarea realizării contradictorialității în procesul civil	49

3.6. Principiul egalității și principiul folosirii limbii materne _____	51
3.6.1. Principiul egalității _____	51
3.6.2. Principiul folosirii limbii materne _____	52
3.7. Principiul publicității și principiul oralității dezbaterilor _____	53
3.7.1. Principiul publicității _____	53
3.7.2. Principiul oralității _____	55
3.8. Principiul nemijlocirii și principiul continuității procesului _____	57
3.8.1. Principiul nemijlocirii _____	57
3.8.2. Principiul continuității _____	58
3.9. Principiul bunei-credințe _____	59
4. Principiile activității judiciare în materie civilă _____	61
4.1. Principiul disponibilității _____	61
4.1.1. Noțiune _____	61
4.1.2. Conținutul principiului disponibilității _____	65
4.2. Principiul soluționării amiabile a litigiului _____	71
CAPITOLUL AL III-LEA. ACȚIUNEA CIVILĂ _____	74
1. Noțiunea și rolul acțiunii civile _____	74
2. Corelația dintre acțiune și dreptul subiectiv litigios _____	76
2.1. Preliminarii _____	76
2.2. Concepția care identifică acțiunea civilă cu dreptul subiectiv _____	77
2.3. Concepția autonomiei dintre acțiunea civilă și dreptul subiectiv litigios _____	77
2.4. Analiză comparativă a dreptului subiectiv litigios și acțiunea civilă _____	78
3. Exercițarea dreptului la acțiune _____	81
3.1. Definirea și natura juridică a dreptului la acțiune _____	81
3.2. Nașterea și stingerea dreptului la acțiune _____	83
3.2.1. Nașterea dreptului la acțiune _____	83
3.2.2. Stingerea dreptului la acțiune _____	84
3.2.3. Analiza prescriptibilității drepturilor la acțiune _____	85
4. Condițiile de exercitare a acțiunii civile _____	86
4.1. Preliminarii _____	86
4.2. Capacitatea procesuală _____	87
4.2.1. Capacitatea procesuală de folosință _____	88
4.2.2. Capacitatea procesuală de exercițiu _____	89
4.2.3. Capacitatea procesuală de exercițiu a persoanelor juridice _____	92
4.3. Calitatea procesuală a părților _____	93
4.3.1. Noțiune _____	93

4.3.2. Transmiterea calității procesuale. Noțiuni și feluri _____	97
4.3.3. Sancțiunea lipsei calității procesuale _____	100
4.4. Formularea unei pretenții (afirmarea unui drept subiectiv legal și actual) _____	101
4.4.1. Preliminarii _____	101
4.4.2. Legalitatea drepturilor civile subiective _____	103
4.4.3. Actualitatea drepturilor civile subiective _____	104
4.5. Interesul de a pune în mișcare și de a întreține activitatea judiciară _____	106
5. Elementele acțiunii civile _____	109
5.1. Preliminarii _____	109
5.2. Subiectele acțiunii civile _____	110
5.3. Cauza acțiunii civile _____	111
5.3.1. Noțiune _____	111
5.3.2. Corelarea dintre cauza conflictuală și cauza juridică a acțiunii _____	112
5.4. Obiectul acțiunii civile _____	114
6. Clasificarea acțiunilor civile _____	117
6.1. Justificarea clasificării _____	117
6.2. Clasificarea acțiunilor civile după scopul urmărit _____	117
6.2.1. Preliminarii _____	117
6.2.2. Acțiunile în realizarea dreptului _____	118
6.2.3. Acțiunile în constatare _____	119
6.2.4. Acțiunile constitutive sau transformatoare de drepturi _____	122
6.3. Clasificarea acțiunilor civile după natura dreptului a cărui valorificare judiciară se urmărește _____	123
6.3.1. Acțiunile personale _____	123
6.3.2. Acțiunile reale _____	124
6.3.3. Principalele deosebiri dintre acțiunile reale și acțiunile personale _____	125
6.3.4. Acțiunile mixte _____	126
6.4. Clasificarea acțiunilor civile după obiectul protecției judiciare _____	127
6.5. Clasificarea acțiunilor civile în funcție de calea procedurală la care se recurge pentru valorificarea dreptului _____	128
7. Asigurarea acțiunii _____	131
7.1. Noțiuni și reglementare _____	131
7.2. Sechestrul asigurător _____	132
7.2.1. Noțiuni și reglementare _____	132

7.2.2. Procedura aplicării sechestrului asigurător _____	132
7.2.3. Ridicarea sechestrului asigurător _____	134
7.2.4. Efectele sechestrului asigurător _____	134
7.3. Sechestrul judiciar _____	135
7.3.1. Noțiuni și reglementare _____	135
7.3.2. Procedura aplicării sechestrului judiciar _____	136
7.3.3. Efectele sechestrului judiciar _____	137
7.4. Poprirea asigurătorie _____	138
7.4.1. Noțiuni și reglementare _____	138
7.4.2. Procedura înființării popririi asigurătorii _____	139
7.4.3. Efectele popririi asigurătorii _____	139

CAPITOLUL AL IV-LEA. PARTICIPANȚII LA PROCESUL

CIVIL _____	141
1. Instanța de judecată _____	141
1.1. Preliminarii _____	141
1.2. Structura instanțelor _____	143
1.2.1. Judecătoriile _____	143
1.2.2. Tribunalele _____	143
1.2.3. Tribunalele specializate _____	144
1.2.4. Curțile de apel _____	144
1.2.5. Înalta Curte de Casație și Justiție _____	145
1.3. Statutul judecătorilor și procurorilor _____	146
1.4. Compunerea și constituirea instanței _____	150
1.5. Incidente procedurale privind compunerea sau constituirea instanței _____	155
1.5.1. Incompatibilitatea _____	155
1.5.2. Abținerea și recuzarea _____	159
1.5.2.1. Definirea noțiunilor _____	159
1.5.2.2. Cazurile de abținere și recuzare _____	160
1.5.2.3. Caracterul normelor care reglementează abținerea și recuzarea _____	162
1.5.2.4. Procedura abținerii și recuzării _____	163
1.5.2.5. Efectele soluționării cererilor de abținere și recuzare _____	165
2. Părțile _____	166
2.1. Noțiuni _____	166
2.2. Coparticiparea procesuală _____	168
2.2.1. Noțiuni și reglementare _____	168
2.2.2. Felurile coparticipării procesuale _____	169

2.2.3. Efectele coparticipării _____	171
2.3. Drepturile și obligațiile procesuale ale părților _____	172
2.3.1. Noțiuni _____	172
2.3.2. Cadrul general al exercitării drepturilor procesuale civile. Abuzul de drept în procesul civil _____	173
2.4. Reprezentarea în procesul civil _____	177
2.4.1. Considerații generale _____	177
2.4.2. Reprezentarea procesuală legală _____	178
2.4.3. Reprezentarea procesuală convențională _____	179
2.4.4. Reprezentarea procesuală judiciară _____	183
3. Terțele persoane în procesul civil _____	184
3.1. Intervenția voluntară și formele ei _____	187
3.2. Intervenția voluntară principală. _____	188
3.2.1. Noțiuni și trăsături caracteristice _____	188
3.2.2. Procedura intervenției principale _____	190
3.2.3. Efectele intervenției principale _____	192
3.3. Intervenția voluntară accesorie _____	194
3.3.1. Noțiuni și trăsături caracteristice _____	194
3.3.2. Procedura intervenției accesorii _____	195
3.4. Chemarea în judecată a altei persoane _____	198
3.4.1. Noțiuni și aplicabilitate _____	198
3.4.2. Procedura chemării în judecată a altor persoane _____	200
3.4.3. Soluționarea cererii de chemare în judecată a altei persoane _____	201
3.5. Chemarea în garanție _____	202
3.5.1. Noțiuni și aplicabilitate _____	202
3.5.2. Procedura și efectele chemării în garanție _____	204
3.6. Arătarea titularului dreptului _____	207
3.6.1. Noțiuni și trăsături caracteristice _____	207
3.6.2. Procedura arătării titularului dreptului _____	208
3.7. Introducerea forțată în cauză, din oficiu, a altor persoane _____	210
4. Participarea Ministerului Public în procesul civil _____	213
4.1. Noțiuni și reglementare _____	213
4.2. Calitatea procesuală a procurorului _____	214

CAPITOLUL AL V-LEA. COMPETENȚA INSTANȚELOR

JUDECĂTOREȘTI _____	217
1. Competența absolută și competența relativă _____	217
1.1. Competența absolută (de ordine publică) _____	217

1.2. Competența relativă (de ordine privată) _____	218
1.3. Cazurile de competență de ordine publică și de ordine privată _____	219
2. Competența materială a instanțelor judecătorești _____	220
2.1. Noțiune _____	220
2.2. Competența materială funcțională (<i>ratione officii</i>) _____	221
2.3. Competența materială procesual civilă (<i>ratione materiae</i>) _____	223
2.3.1. Competența materială a judecătoriilor _____	223
2.3.2. Competența materială a tribunalelor _____	229
2.3.3. Competența materială a curților de apel _____	232
2.3.4. Competența materială procesual-civilă a Înaltei Curți de Casație și Justiție _____	235
2.4. Determinarea competenței după valoarea obiectului cererii introduse de instanță _____	238
3. Competența teritorială a instanțelor judecătorești _____	243
3.1. Preliminarii _____	243
3.2. Noțiunea de competență teritorială (<i>ratione personae vel loci</i>) _____	244
3.3. Competența teritorială generală (de drept comun) _____	245
3.4. Competența teritorială alternativă _____	248
3.5. Competența teritorială exclusivă (excepțională) _____	251
3.6. Competența facultativă _____	255
3.7. Reguli speciale privind stabilirea competenței _____	256
4. Întinderea competenței instanței sesizate _____	257
4.1. Preliminarii _____	257
4.2. Competența instanței sesizate în privința apărărilor directe _____	259
4.3. Chestiunile prejudiciale _____	261
4.3.1. Noțiune _____	261
4.3.2. Soluționarea chestiunilor prejudiciale de către instanța competentă _____	262
4.4. Incidentele de procedură _____	263
4.4.1. Noțiune _____	263
4.4.2. Incidentele simple. Competența instanței sesizate de a le soluționa _____	264
4.4.3. Cererile incidente. Noțiune și determinarea instanței competente de a soluționa _____	265
4.4.4. Determinarea competenței în cazul cererilor adiționale _____	266
4.4.5. Determinarea competenței în cazul cererilor reconvenționale _____	266
4.4.6. Competența în cazul cererilor de intervenție _____	267

4.5. Prorogarea de competență _____	268
4.5.1. Noțiunea și felurile prorogării de competență _____	268
4.5.2. Prorogarea legală de competență _____	269
4.5.3. Prorogarea judecătorească de competență _____	272
4.5.4. Prorogarea convențională (voluntară) de competență _____	274
5. Incidente procedurale referitoare la competența instanței _____	275
5.1. Considerații generale _____	275
5.2. Excepția de necompetență _____	277
5.2.1. Noțiune _____	277
5.2.2. Excepția de necompetență și excepția de inadmisibilitate _____	277
5.2.3. Dreptul de a invoca excepția de necompetență și exercitarea lui _____	278
5.2.4. Prioritatea soluționării excepției de necompetență _____	282
5.2.5. Soluțiile ce pot fi pronunțate asupra excepției de necompetență _____	283
5.3. Conflictele de competență _____	284
5.3.1. Noțiune și feluri _____	284
5.3.2. Condițiile cerute pentru nașterea unui conflict de competență _____	285
5.3.3. Soluționarea conflictelor de competență _____	288
5.4. Excepția de litispendență _____	290
5.4.1. Noțiune și condiții pentru invocare _____	290
5.4.2. Soluționarea excepției de litispendență _____	291
5.5. Excepția de conexitate _____	292
5.5.1. Noțiune și condiții pentru invocare _____	292
5.5.2. Scopul și oportunitatea procesuală a invocării excepției de conexitate _____	293
5.5.3. Invocarea și soluționarea excepției de conexitate _____	294
5.5.4. Efectele conexării _____	295
5.5.5. Disjungerea cauzelor conexe _____	296
6. Strămutarea proceselor și delegarea instanței _____	296
6.1. Strămutarea proceselor _____	297
6.2. Delegarea instanței _____	301
CAPITOLUL AL VI-LEA. ACTELE DE PROCEDURĂ _____	302
1. Considerații introductive _____	302
2. Cererea de chemare în judecată _____	306
2.1. Elementele cererii de chemare în judecată _____	306

2.2. Sancțiunile neîndeplinirii cerințelor prevăzute de art. 194	
C. proc. civ. _____	312
3. Întâmpinarea _____	314
4. Cererea reconvențională _____	317
5. Citația _____	321
6. Citarea (comunicarea citației) _____	323
CAPITOLUL AL VII-LEA. TERMENELE PROCEDURALE _____	334
1. Noțiunea și clasificarea termenelor procedurale _____	334
2. Caracterile și durata termenelor procedurale _____	337
3. Calculul termenelor procedurale _____	340
CAPITOLUL AL VIII-LEA. SANCTIUNI PROCEDURALE _____	343
1. Nulitatea actelor de procedură _____	343
1.1. Noțiunea de nulitate și clasificarea nulităților procedurale _____	343
1.2. Invocarea, constatarea și efectele nulității _____	348
2. Decăderea _____	350
3. Perimarea cererii _____	353
3.1. Noțiune _____	353
3.2. Obiectul și domeniile de aplicare a perimării _____	354
3.3. Condițiile în care operează perimarea _____	354
3.4. Procedura și efectele perimării _____	357
4. Amenzile judiciare _____	358
BIBLIOGRAFIE _____	365